

JO 150 VUOTTA
TULEVAISUUDESSA

Kielikampusseminaari: loppukaneetti

12.4.2013

Eija Aalto

Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos

eija.aalto@jyu.fi

Yksimielistä hyrinää
kielen roolista...

mutta miksi oppikirjat ja käytänteet
osoittavat muuta?

Puheesta toiminnaksi!

Oppiaineen kieltä

Kun eboniittisauvaa hankaa kangaspalalla,

- a) siihen **tulee sähköä.**
- b) se **varautuu sähköllä.**
- c) se **tulee sähköiseksi.**

Oppiaineen kieltä: ulkoa oppimista vai ilmiön ymmärtämistä?

Kun eboniittisauvaa hankaa kangaspalalla,

a) siihen **tulee sähköä.** ✓

b) se **varautuu sähköllä.** ✗

c) se **tulee sähköiseksi.** ✓

Onko käsitteillä itseisarvo?

Ohittaako käsitteiden hallinta ilmiöiden ymmärtämisen?

Fysiikan puhuja?

Yleinen suhteellisuusteoria on suppean suhteellisuusteorian yleistys ja teoria gravitaatiosta.

150

JO 150 VUOTTA
TULEVAISUUDESSA

Onko oppiaineiden kieli aina perusteltua?

- Selkeä tarve sisältöjen pelkistämiseen ja kielelliseen yksinkertaistamiseen ja elaborointiin
 - irti pirstaleisuudesta
 - kuuluuko tieteellisen tiedon hierarkia todella peruskouluun? (tiedonkäsitys)
 - onko tieteen kielen paikka peruskoulussa?
 - käsitteissä karsimisen varaa?

Kuvaa ilmiö mahdollisimman yksinkertaisesti. Mitä käsitteitä tarvitset?

Mitä oppiaineen kieli lopulta on?

- Mitä muuta kuin sanastoa/käsitteitä?
- Oppiainekohtaiset kielenkäytön tavat – mitä ne ovat?
 - Argumentoiva puhetapa fysiikassa = historiassa?
 - Oppiaineelle tyypilliset tekstilajit, konstruktiot...
 - Lukemisen ja kirjoittamisen tavat → strategioiden opetus
 - Miten suhteutetaan “tulevaisuuden kielenkäyttötarpeisiin”?
- Erittely usein vaikeaa myös kieliasantuntijalle, miten ei-kieli-ihmiselle?

Muutosvoimaa 1: tutkimusta oppiaineiden kielestä

- ❏ Oppiaineen kielen, puhetavan ja tekstilajien kuvausta
- ❏ Populaaristus ja pedagogisointi
→ saatava aineen opettajalle merkitykselliseksi ja ymmärrettäväksi
- ❏ Lähteekö tajuaminen **oppiaineiden vertailusta** ja/tai **normin rikkomisesta?**

Muutosvoimaa 2: opettajien yhteistyö

Soraääniä oppi-
aineisiin: koulu,
opettajankoulutus,
oppikirjaprosessit

Äidinkieli

- Ydinaines
- Tutkittavat
ilmiöt
- Taidot
- Kieli

Muut
oppiaineet

Muut
kielet

Oppilaallakin
voisi olla
sanottavaa...